Euroopan unionin neuvosto

Bryssel, 7. syyskuuta 2023
(OR. en)

12485/23

Toimielinten välinen asia:
2023/0318 (NLE)

PROCIV 57	**ATO 48**
ENV 925	**CSC 408**
JAI 1084	**ECOFIN 839**
SAN 494	**CSCI 149**
COSI 140	**DATAPROTECT 216**
CHIMIE 85	**MI 698**
ENFOPOL 356	**CODEC 1500**
RECH 380	**COPS 418**
CT 133	**JAIEX 46**
DENLEG 38	**COPEN 292**
COTER 153	**IND 441**
RELEX 987	**POLMIL 221**
ENER 467	**IPCR 55**
HYBRID 53	**DIGIT 160**
TRANS 329	**DISINFO 62**
CYBER 203	**CSDP/PSDC 608**
TELECOM 251	**MARE 18**
ESPACE 45	**POLMAR 47**

SAATE

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	6. syyskuuta 2023
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2023) 526 final
Asia:	Ehdotus NEUVOSTON SUOSITUKSEKSI suunnitelmaksi koordinoidusta unionin tason reagoinnista kriittisen infrastruktuurin häiriöihin, joilla on huomattavaa rajatylittävää merkitystä

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2023) 526 final.

Liite: COM(2023) 526 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 6.9.2023
COM(2023) 526 final

2023/0318 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON SUOSITUS

suunnitelmaksi koordinoidusta unionin tason reagoinnista kriittisen infrastruktuurin häiriöihin, joilla on huomattavaa rajatylittävää merkitystä

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Unionin on pysyttävä valppaana ja mukauduttava jatkuvasti nykyiseen yhä epävarmempaan geopoliittiseen tilanteeseen, joka johtuu erityisesti Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainaa vastaan sekä turvallisuusuhkien monimutkaistumisesta ja ilmastonmuutoksen vaikutuksista, kuten epätavallisten ilmastoilmiöiden lisääntymisestä ja veden niukkuudesta. Unionin kansalaiset, yritykset ja viranomaiset ovat riippuvaisia kriittisestä infrastruktuurista[1], koska tällaista infrastruktuuria ylläpitävät toimijat tarjoavat keskeisiä palveluja. Nämä palvelut ovat olennaisia välttämättömien yhteiskunnan toimintojen, taloudellisen toiminnan, kansanterveyden, yleisen turvallisuuden tai ympäristön ylläpitämiseksi, ja niitä on tarjottava häiriöttömästi sisämarkkinoilla. Koska nämä keskeiset palvelut ovat niin tärkeitä sisämarkkinoiden kannalta, kriittisestä infrastruktuurista on tehtävä häiriönsietokykyisempi ja näitä palveluja tarjoavien kriittisten toimijoiden häiriönsietokyky on varmistettava laajemmassa mittakaavassa, minkä vuoksi unionin on toteutettava toimenpiteitä tällaisen häiriönsietokyvyn vahvistamiseksi ja keskeisten palvelujen tarjonnassa mahdollisesti ilmenevien häiriöiden lieventämiseksi. Tällaisilla häiriöillä voi muuten olla vakavia seurauksia unionin kansalaisille, talouksille ja luottamukselle demokraattisiin järjestelmiimme, ja ne voivat vaikuttaa sisämarkkinoiden sujuvaan toimintaan erityisesti tilanteessa, jossa toimialojen väliset ja rajatylittävät riippuvuussuhteet lisääntyvät.

Unioni on jo toteuttanut useita toimenpiteitä kriittisen infrastruktuurin suojan vahvistamiseksi erityisesti rajatylittävän infrastruktuurin ja kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvyn osalta välttääkseen tai lieventääkseen häiriöiden vaikutuksia keskeisiin palveluihin, joita ne tarjoavat sisämarkkinoilla.

Euroopan elintärkeän infrastruktuurin määrittämisestä ja nimeämisestä annettu direktiivi 2008/114/EY[2], jäljempänä ’ECI-direktiivi’, oli ensimmäinen oikeudellinen väline, jolla otettiin käyttöön EU:n laajuinen menettely Euroopan kriittisten infrastruktuurien määrittämiseksi ja nimeämiseksi ja yhteinen unionin lähestymistapa, jolla arvioidaan tarvetta parantaa tällaisen infrastruktuurin suojaamista ihmisen aiheuttamilta uhkilta – sekä tahallisilta että tahattomilta – ja luonnononnettomuuksilta. Siinä keskityttiin kuitenkin ainoastaan energian ja liikenteen toimialoihin ja kriittisen infrastruktuurin suojaamiseen, eikä siinä määrätty laajemmista toimenpiteistä tällaista infrastruktuuria ylläpitävien toimijoiden häiriönsietokyvyn vahvistamiseksi.

Koska sisämarkkinoilla toteutettavat toimet ovat luonteeltaan yhä enenevässä määrin toisistaan riippuvaisia ja rajatylittäviä, oli tarpeen kattaa useampia kuin kaksi toimialaa ja toteuttaa laajempia toimia kuin yksittäisten infrastruktuurihyödykkeiden suojatoimenpiteitä. Sen vuoksi vuonna 2022 hyväksyttiin kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä koskeva direktiivi (EU) 2022/2557[3], jäljempänä ’CER-direktiivi’, sekä toimenpiteitä

[1] Kriittisellä infrastruktuurilla tarkoitetaan hyödykettä, tilaa, laitteistoa, verkostoa tai järjestelmää tai osaa hyödykkeestä, tilasta, laitteistosta, verkostosta tai järjestelmästä, joka on välttämätön keskeisen palvelun tarjoamiseksi (kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvystä annetun direktiivin (EU) 2022/2557 2 artiklan 4 alakohta).

[2] Neuvoston direktiivi 2008/114/EY, annettu 8 päivänä joulukuuta 2008, Euroopan elintärkeän infrastruktuurin määrittämisestä ja nimeämisestä sekä arvioinnista, joka koskee tarvetta parantaa sen suojaamista (EUVL L 345, 23.12.2008, s. 75).

[3] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2557 kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvystä ja direktiivin 2008/114/EY kumoamisesta (EUVL L 333, 27.12.2022, s. 164).

kyberturvallisuuden yhteisen korkean tason varmistamiseksi kaikkialla unionissa koskeva direktiivi (EU) 2022/2555[4], jäljempänä ’NIS 2 -direktiivi’. Tavoitteena on varmistaa kriittisten toimijoiden kattava fyysinen ja digitaalinen häiriönsietokyky. CER-direktiivi tuli voimaan 16. tammikuuta 2023, ja sen tarkoituksena on auttaa jäsenvaltioita vahvistamaan kriittisten toimijoiden yleistä häiriönsietokykyä ja tehostaa koordinointia unionin tasolla. Sillä korvataan ECI-direktiivi 18. lokakuuta 2024 alkaen, johon mennessä jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet CER-direktiivin noudattamiseksi. CER-direktiiviä sovelletaan 11 toimialalla[5]. Siinä painopiste siirretään kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta tällaista kriittistä infrastruktuuria ylläpitävien kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvyn laajempaan käsitteeseen, joka kattaa tilanteen ennen poikkeamaa, sen aikana ja sen jälkeen. Myös NIS 2 -direktiivi tuli voimaan 16. tammikuuta 2023, ja sillä nykyaikaistetaan nykyistä oikeudellista kehystä digitalisaation lisääntymiseen ja alati muuttuvaan kyberuhkaympäristöön sopeutumiseksi. Lisäksi NIS 2 -direktiivillä laajennetaan kyberturvallisuussääntöjen soveltamisalaa kattamaan uusia toimialoja ja toimijoita ja parannetaan julkisten ja yksityisten toimijoiden, toimivaltaisten viranomaisten ja koko unionin häiriönsietokykyä ja valmiuksia reagoida poikkeamiin.

CER-direktiivi sisältää säännökset, jotka koskevat poikkeamista ilmoittamista: kriittinen toimija ilmoittaa kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle, kansallinen toimivaltainen viranomainen ilmoittaa muille (mahdollisesti) asiaan liittyville jäsenvaltioille, ja komissiolle ilmoitetaan, jos poikkeama vaikuttaa vähintään kuuteen jäsenvaltioon. CER-direktiivissä säädetään tietyistä poikkeamista ilmoittamista koskevista velvoitteista, jos poikkeamalla on tai sillä voisi olla merkittävä vaikutus kriittisiin toimijoihin ja keskeisten palvelujen tarjonnan jatkuvuuteen yhdelle tai useammalle muulle jäsenvaltiolle tai yhdessä tai useammassa muussa jäsenvaltiossa.[6]

Kuten Nord Stream -kaasuputkiin syyskuussa 2022 kohdistunut sabotaasi osoittaa, turvallisuustilanne, jossa kriittinen infrastruktuuri toimii, on muuttunut merkittävästi. Unionin tasolla tarvitaan siksi kiireellisesti lisätoimia kriittisen infrastruktuurin häiriönsietokyvyn vahvistamiseksi varautumisen lisäksi myös koordinoidun reagoinnin suhteen.

Tähän liittyen annettiin komission ehdotuksen pohjalta 8. joulukuuta 2022 neuvoston suositus unionin koordinoidusta lähestymistavasta kriittisen infrastruktuurin häiriönsietokyvyn vahvistamiseen[7], jäljempänä ’kriittisen infrastruktuurin häiriönsietokykyä koskeva suositus’. Kyseisessä suosituksessa korostetaan muun muassa tarvetta varmistaa unionin tasolla koordinoitu ja toimiva reagointi keskeisten palvelujen tarjontaan kohdistuviin tämänhetkisiin ja tuleviin riskeihin. Neuvosto myös kehotti komissiota laatimaan ”suunnitelman, joka koskee koordinoitua reagointia kriittisen infrastruktuurin merkittäviin häiriöihin, joilla on kriittistä rajatylittävää merkitystä”. Suosituksessa mainitaan, että suunnitelman olisi oltava yhdenmukainen hybridiuhkien torjumista koskevan unionin protokollan[8] kanssa, siinä olisi otettava huomioon koordinoidusta tavasta reagoida laajamittaisiin rajatylittäviin

---

4 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2555, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, toimenpiteistä kyberturvallisuuden yhteisen korkean tason varmistamiseksi kaikkialla unionissa, asetuksen (EU) N:o 910/2014 ja direktiivin (EU) 2018/1972 muuttamisesta sekä direktiivin (EU) 2016/1148 kumoamisesta (EUVL L 333, 27.12.2022, s. 80).

5 Energia, liikenne, pankkitoiminta, rahoitusmarkkinoiden infrastruktuuri, digitaalinen infrastruktuuri, julkinen hallinto, avaruus, terveydenhuolto, juomavesi, jätevesi ja elintarvikkeiden tuotanto, jalostus ja jakelu.

6 CER-direktiivin 15 artiklan 1 ja 3 kohdan mukaisesti.

7 Neuvoston suositus, annettu 8 päivänä joulukuuta 2022, unionin koordinoidusta lähestymistavasta kriittisen infrastruktuurin häiriönsietokyvyn vahvistamiseen, 2023/C 20/01 (EUVL C 20, 20.1.2023, s. 1).

8 Joint Staff Working Document – EU Protocol for countering hybrid threats SWD(2023) 116 final.

kyberturvallisuuspoikkeamiin ja -kriiseihin annettu komission suositus 2017/1584[9], jäljempänä ’kybersuunnitelma’, ja noudatettava poliittisen kriisitoiminnan integroituja järjestelyjä, jäljempänä ’IPCR-järjestelyt’[10].

Tältä pohjalta tämä ehdotus neuvoston lisäsuositukseksi sisältää tällaisen suunnitelman. Ehdotuksella pyritään täydentämään nykyistä oikeudellista kehystä kuvaamalla koordinoituja toimia unionin tasolla sellaisten kriittisen infrastruktuurin häiriöiden osalta, joilla on huomattavaa rajatylittävää merkitystä, ja hyödyntämään samalla olemassa olevia unionin tason järjestelyjä. Ehdotuksessa kuvataan konkreettisesti suunnitelman soveltamisala ja tavoitteet sekä toimijat, prosessit ja olemassa olevat välineet, joita voitaisiin käyttää koordinoituun reagointiin unionin tasolla, kun on kyse kriittisen infrastruktuurin poikkeamatilanteesta, jolla on huomattavia rajat ylittäviä vaikutuksia, ja jäsenvaltioiden, unionin toimielinten, elinten, laitosten ja virastojen yhteistyötavat tällaisissa tilanteissa.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Tämä ehdotus neuvoston suositukseksi on yhdenmukainen kriittisen infrastruktuurin suojaamista ja kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä koskevan nykyisen oikeudellisen kehyksen – ECI-direktiivin ja CER-direktiivin sekä kriittisen infrastruktuurin häiriönsietokykyä koskevan suosituksen – kanssa ja täydentää sitä, sillä sen tarkoituksena on varmistaa täydentävästi jäsenvaltioiden välinen sekä niiden ja unionin toimielinten, elinten, toimistojen ja virastojen välinen koordinointi reagoitaessa poikkeamatilanteisiin, jotka aiheuttavat rajatylittävältä merkitykseltään huomattavia häiriöitä kriittiseen infrastruktuuriin ja keskeisten palvelujen tarjoamiseen. Ehdotuksessa hyödynnetään unionin tasolla olemassa olevia rakenteita ja mekanismeja, myös CER-direktiivillä perustettuja rakenteita ja mekanismeja, kuten toimivaltaisten viranomaisten ja CER-direktiivillä perustetun kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä käsittelevän ryhmän välistä yhteistyötä, jolla tuetaan komissiota ja helpotetaan jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä ja tiedonvaihtoa CER-direktiiviin liittyvistä kysymyksistä.

Tämä ehdotus neuvoston suositukseksi on myös NIS 2 -direktiivissä vahvistetun kyberturvallisuutta koskevan unionin kehyksen mukainen ja täydentää sitä.

Tämän ehdotuksen tavoitteena on esittää kybersuunnitelman kaltainen kriittistä infrastruktuuria koskeva suunnitelma, jonka kohteena on kriittisten toimijoiden häiriönsietokyky ja kriittisen infrastruktuurin suojaaminen.

Liitteessä olevan I osan 4 kohdan b alakohdassa selitetään myös yhteyksiä kybersuunnitelmaan, jota sovelletaan laajamittaisiin kyberturvallisuuspoikkeamiin, joiden aiheuttamat häiriöt ovat liian laajoja, jotta asianomainen jäsenvaltio voisi käsitellä niitä yksin, tai jotka koskevat kahta tai useampaa jäsenvaltiota tai EU:n toimielintä ja joilla on teknisesti tai poliittisesti niin laaja ja merkittävä vaikutus, että ne edellyttävät pikaista poliittista koordinointia ja reagointia unionin poliittisella tasolla. NIS 2 -direktiivissä ’poikkeama’ määritellään tapahtumaksi, ”joka vaarantaa verkko- ja tietojärjestelmissä tarjottavien tai niiden välityksellä saatavilla olevien tallennettujen, siirrettyjen tai käsiteltyjen tietojen taikka palvelujen saatavuuden, aitouden, eheyden tai luottamuksellisuuden”, jäljempänä ’kyberturvallisuuspoikkeama’.

[9] Komission suositus (EU) 2017/1584, annettu 13 päivänä syyskuuta 2017, koordinoidusta reagoinnista laajamittaisiin kyberturvallisuuspoikkeamiin ja -kriiseihin (EUVL L 239, 19.9.2017, s. 36).

[10] Neuvoston täytäntöönpanopäätös (EU) 2018/1993, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, EU:n poliittisen kriisitoiminnan integroiduista järjestelyistä (EUVL L 320, 17.12.2018, s. 28).

CER-direktiivin ja NIS 2 -direktiivin mukaan toimivaltaisilla viranomaisilla on velvollisuus tehdä yhteistyötä ja vaihtaa tietoja kyberturvallisuuspoikkeamista ja kriittisiin toimijoihin vaikuttavista poikkeamista, myös toteutettujen asiaankuuluvien toimenpiteiden osalta. Tilanteessa, jossa merkittävä kriittisen infrastruktuurin poikkeama ja laajamittainen kyberturvallisuuspoikkeama vaikuttavat samaan toimijaan, asiaankuuluvien toimijoiden olisi koordinoitava mahdollisia toimia.

Ehdotus on yhdenmukainen hybridipoikkeamiin sovellettavan hybridiuhkien torjumista koskevan EU:n protokollan kanssa. Liitteessä olevan I osan 4 kohdan a alakohdassa selitetään yhteydet EU:n protokollaan, mukaan lukien se, mitä välinettä sovelletaan, jos kyseessä on kriittisen infrastruktuurin merkittävä poikkeama, jolla on hybridiulottuvuus.

Ehdotus on yhdenmukainen myös muiden unionin tasolla käytössä olevien kriisinhallintamekanismien, kuten neuvoston IPCR-järjestelyjen, komission sisäisen yleishälytysjärjestelmän ARGUSin[11] ja unionin pelastuspalvelumekanismin[12], jota tukee sen hätäavun koordinointikeskus (ERCC), sekä Euroopan ulkosuhdehallinnon kriisinhallintamekanismin kanssa.

Ehdotus on yhdenmukainen myös muun asiaankuuluvan alakohtaisen lainsäädännön ja erityisesti sellaisten sen sisältämien erityistoimenpiteiden kanssa, joilla säännellään tiettyjä näkökohtia, jotka liittyvät siihen, kuinka asianomaisten toimialojen toimijat reagoivat häiriöihin.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Ehdotus perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEUT-sopimus’, 114 artiklaan, joka liittyy sisämarkkinoiden kehittämistä koskevan lainsäädännön lähentämiseen, sekä SEUT-sopimuksen 292 artiklaan, jossa vahvistetaan suositusten antamista koskevat säännöt.

SEUT-sopimuksen 114 artiklan valitsemista aineelliseksi oikeusperustaksi perustellaan sillä, että ehdotetulla neuvoston suosituksella pyritään varmistamaan koordinoitu reagointi kriittisen infrastruktuurin häiriötilanteissa, joilla on huomattavaa rajatylittävää merkitystä. Tällaiset häiriöt vaikuttavat useisiin jäsenvaltioihin ja niillä saattaa olla vaikutusta sisämarkkinoiden toimintaan, koska infrastruktuuri ja toimialat ovat entistä riippuvaisempia toisistaan unionin taloudessa, jossa keskinäiset riippuvuussuhteet lisääntyvät jatkuvasti. Häiriötilanteisiin reagoinnin parantaminen puolestaan estää häiriöt sisämarkkinoiden toiminnassa, koska kyseinen kriittinen infrastruktuuri ja sen tarjoamat keskeiset palvelut ovat olennaisia välttämättömien yhteiskunnan toimintojen, talouden toiminnan, kansanterveyden, yleisen turvallisuuden ja ympäristön ylläpitämiseksi.

[11] Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Nopeaa yleishälytysjärjestelmää ARGUSIA koskevat komission säännökset (COM(2005) 662 final).

[12] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/836, annettu 20 päivänä toukokuuta 2021, unionin pelastuspalvelumekanismista annetun päätöksen N:o 1313/2013/EU muuttamisesta (EUVL L 185, 26.5.2021, s. 1).

Ehdotuksella täydennettäisiin ECI- ja CER-direktiivejä, jotka nekin perustuvat SEUT-sopimuksen 114 artiklaan. Myös kriittisen infrastruktuurin häiriönsietokykyä koskeva suositus perustuu nyt ehdotettavan suosituksen tavoin SEUT-sopimuksen 114 ja 292 artiklaan.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Vaikka kriittiseen infrastruktuuriin tai kriittistä infrastruktuuria ylläpitävien kriittisten toimijoiden tarjoamiin palveluihin kohdistuviin häiriöihin reagointi on ennen kaikkea jäsenvaltioiden vastuulla, unioni on tärkeässä asemassa silloin, jos kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuvalla häiriöllä on huomattavaa rajatylittävää merkitystä, koska se voi vaikuttaa useisiin tai jopa kaikkiin talouden toiminnan osiin sisämarkkinoilla, turvallisuuteen ja unionin kansainvälisiin suhteisiin. Sisämarkkinoiden toiminnan turvaamiseksi koordinointi unionin tasolla ei ole pelkästään tarkoituksenmukaista vaan myös välttämätöntä sellaisissa kriittisen infrastruktuurin häiriötilanteissa, joilla on huomattavia rajatylittäviä vaikutuksia. Unionin tason koordinoidulla reagoinnilla tuetaan jäsenvaltioiden reagointia häiriöihin luomalla yhteistä tilannetietoisuutta, koordinoimalla julkista viestintää ja lieventämällä häiriöiden vaikutuksia sisämarkkinoihin.

- **Suhteellisuusperiaate**

Tämä ehdotus on Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEU-sopimus’, 5 artiklan 4 kohdassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukainen.

Ehdotetun neuvoston suosituksen sisältö tai muoto ei ylitä sitä, mikä on tarpeen sen tavoitteiden saavuttamiseksi. Ehdotetut toimet ovat oikeasuhteisia tavoiteltuihin tavoitteisiin nähden. Tavoitteissa keskitytään varmistamaan unionin tasolla koordinoitu reagointi kriittisen infrastruktuurin tai tätä kriittistä infrastruktuuria ylläpitävien kriittisten toimijoiden tarjoamien palvelujen häiriötilanteisiin, joilla on huomattavaa rajatylittävää merkitystä. Ehdotettu koordinoitu reagointi on oikeassa suhteessa jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön mukaisiin toimivaltuuksiin ja velvoitteisiin. Kriittiseen infrastruktuuriin tai kriittisten toimijoiden tarjoamiin keskeisiin palveluihin kohdistuvat häiriötä aiheuttavat poikkeamat jäävät usein alle kriittisen infrastruktuurin merkittävän poikkeamatilanteen kynnysarvon, ja niihin voidaan puuttua tehokkaasti kansallisella tasolla. Siksi tässä ehdotuksessa säädetyn mekanismin käyttö rajoittuu merkittäviin häiriöihin, joilla on huomattavaa rajatylittävää merkitystä useissa jäsenvaltioissa.

- **Toimintatavan valinta**

Edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamisen osalta SEUT-sopimuksessa ja erityisesti sen 292 artiklassa määrätään, että neuvosto antaa suosituksia komission ehdotuksen pohjalta. SEUT-sopimuksen 288 artiklan mukaisesti suositukset eivät ole sitovia. Neuvoston suositus on tässä tapauksessa asianmukainen väline, koska se osoittaa jäsenvaltioiden sitoutuvan siihen sisältyviin toimenpiteisiin ja tarjoaa vahvan perustan koordinoidun reagoinnin osalta tehtävälle yhteistyölle, jos kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuu merkittäviä häiriöitä. Tällä tavoin ehdotetulla suosituksella täydennettäisiin sitovaa oikeudellista kehystä (erityisesti CER-direktiiviä) ja myös aiemmin hyväksyttyä kriittisen infrastruktuurin häiriönsietokykyä koskevaa suositusta, jossa vaaditaan tällaisia täydentäviä toimenpiteitä, säilyttäen samaan aikaan kaikki jäsenvaltioiden vastuut kyseisellä aihealueella.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Tätä ehdotusta laadittaessa kuultiin jäsenvaltioita, unionin toimielimiä ja virastoja. Lisäksi otettiin huomioon jäsenvaltioiden asiantuntijoiden näkemykset, jotka esitettiin 24. huhtikuuta 2023 pidetyssä työpajassa ja joita lähetettiin sen jälkeen kirjallisesti.

Yleisesti oltiin yksimielisiä unionin tason koordinoinnin lisäämisen hyödyllisyydestä reagoitaessa kriittisen infrastruktuurin häiriöihin, joilla on huomattavaa rajatylittävää merkitystä nykyisessä uhkatilanteessa, samalla kun on otettava huomioon jäsenvaltioiden toimivalta tällä alalla ja arkaluonteisten tietojen luottamuksellisuus. Yksimielisyys vallitsi myös tarpeesta välttää välineiden päällekkäisyyttä ja hyödyntää olemassa olevia unionin tason koordinointi-, tiedonvaihto- ja reagointimekanismeja.

Tietyillä jäsenvaltioilla oli myönteinen näkemys kriittistä infrastruktuuria koskevan suunnitelman laajemmasta soveltamisalasta, kun taas toiset katsoivat, että CER-direktiivissä säädetty vähintään kuuden jäsenvaltion kynnysarvo Euroopan kannalta erityisen merkittävien kriittisten toimijoiden määrittämisessä oli riittävä eikä soveltamisalaan ollut tarpeen sisällyttää toista poikkeamatyyppiä. Muutama jäsenvaltio huomautti, että keskeisiä palveluja tarjoavan kriittisen infrastruktuurin ylläpitäjien osallistaminen tarvittaessa on tärkeää, jotta voidaan hyödyntää niiden asiantuntemusta ja ottaa huomioon kyberulottuvuus.

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Ehdotus neuvoston suositukseksi koostuu päätekstistä ja liitteestä.

Pääteksti koostuu 11 kohdasta seuraavasti:

Sen 1 kohdassa esitetään, että tarvitaan tiiviimpää yhteistyötä reagoitaessa kriittisen infrastruktuurin merkittäviin poikkeamiin tähän ehdotettuun suositukseen sisältyvän kriittistä infrastruktuuria koskevan suunnitelman ja suosituksen liitteen asiaankuuluvien osien mukaisesti.

Päätekstin 2 kohdassa määritetään kriittistä infrastruktuuria koskevan suunnitelman soveltamisala, joka kattaa kahdentyyppiset kriittistä infrastruktuuria koskevan suunnitelman soveltamisen käynnistävät häiriöitä aiheuttavat poikkeamatilanteet eli tilanteet, joissa poikkeamalla on merkittävä haitallinen vaikutus keskeisten palvelujen tarjoamiseen vähintään kuudessa jäsenvaltiossa, ja tilanteet, joissa poikkeamalla on merkittävä haitallinen vaikutus vähintään kahdessa jäsenvaltiossa ja suunnitelmassa mainitut asiaankuuluvat toimijat ovat sopineet unionin tason koordinoinnin tarpeesta poikkeaman merkittävän vaikutuksen vuoksi.

Päätekstin 3 kohdassa viitataan kriittistä infrastruktuuria koskevaan suunnitelmaan osallistuvien asiaankuuluvien toimijoiden yksilöintiin ja tasoihin, joilla kriittistä infrastruktuuria koskeva suunnitelma toimii (operatiivinen ja strateginen/poliittinen). Tätä selitetään tarkemmin suosituksen liitteessä.

Päätekstin 4 kohdassa suositellaan, että kriittistä infrastruktuuria koskevaa suunnitelmaa sovelletaan yhdenmukaisesti liitteessä kuvattujen muiden asiaankuuluvien välineiden kanssa.

Päätekstin 5 kohdassa suositellaan, että jäsenvaltiot reagoivat kansallisella tasolla tehokkaasti kriittisen infrastruktuurin merkittäviin häiriöihin.

Päätekstin 6 kohdassa suositellaan, että asiaankuuluvat toimijat perustavat tai nimeävät yhteyspisteitä, jotka tukevat kriittistä infrastruktuuria koskevan suunnitelman käyttöä. Näiden

yhteyspisteiden olisi mahdollisuuksien mukaan oltava samoja kuin CER-direktiivin mukaiset keskitetyt yhteyspisteet.

Päätekstin 7 kohdassa viitataan tiedonkulkuun kriittisen infrastruktuurin merkittävässä poikkeamatilanteessa.

Päätekstin 8 kohdassa kuvataan tarkemmin, miten tiedonvaihto olisi toteutettava.

Päätekstin 9 kohdassa suositellaan kriittistä infrastruktuuria koskevan suunnitelman toimivuuden testaamista harjoitusten avulla.

Päätekstin 10 kohdassa suositellaan, että saaduista kokemuksista keskustellaan kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä käsittelevässä ryhmässä, joka laatii muun muassa suosituksia sisältävän kertomuksen. Komission olisi hyväksyttävä kertomus.

Päätekstin 11 kohdassa suositellaan, että jäsenvaltiot keskustelevat kertomuksesta neuvostossa.

Liitteessä kuvataan tavoitteet, periaatteet, keskeiset toimijat, vuorovaikutus olemassa olevien kriisinhallintamekanismien kanssa ja kriittistä infrastruktuuria koskevan suunnitelman toiminta sen kahden yhteistyömuodon, tiedonvaihdon ja reagoinnin kanssa .

2023/0318 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON SUOSITUS

suunnitelmaksi koordinoidusta unionin tason reagoinnista kriittisen infrastruktuurin häiriöihin, joilla on huomattavaa rajatylittävää merkitystä

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 114 ja 292 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Sisämarkkinoiden ja koko yhteiskunnan moitteettoman toiminnan kannalta on olennaisen tärkeää, että voidaan luottaa häiriönsietokykyiseen kriittiseen infrastruktuuriin ja häiriönsietokykyisiin kriittisiin toimijoihin, jotka tarjoavat välttämättömien yhteiskunnan toimintojen, talouden toiminnan, kansanterveyden, yleisen turvallisuuden tai ympäristön ylläpitämisen kannalta olennaisia palveluja.

(2) Nykyisessä muuttuvassa riskiympäristössä ja infrastruktuurien ja toimialojen keskinäisten riippuvuuksien sekä laajemmin toimialojen ja maiden rajat ylittävien yhteyksien lisääntyessä on käsiteltävä kattavasti ja koordinoidusti kriittisen infrastruktuurin suojaamista ja tällaista infrastruktuuria ylläpitävien kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä sekä vahvistettava niitä.

(3) Poikkeamalla, joka aiheuttaa häiriötä kriittiselle infrastruktuurille ja siten estää keskeisten palvelujen tarjoamisen tai vaikeuttaa sitä vakavasti, voi olla huomattavia rajatylittäviä seurauksia ja kielteisiä vaikutuksia sisämarkkinoihin. Kohdennetun, oikeasuhteisen ja tehokkaan lähestymistavan varmistamiseksi olisi toteutettava toimenpiteitä, joilla puututaan erityisesti tässä suosituksessa määriteltyihin kriittisen infrastruktuurin merkittäviin poikkeamiin, jotka kattavat esimerkiksi tilanteet, joissa poikkeaman aiheuttama häiriö on pitkäaikainen tai sillä voi olla huomattavia kerrannaisvaikutuksia samalla toimialalla tai muilla toimialoilla tai samassa jäsenvaltiossa tai muissa jäsenvaltioissa.

(4) Koordinoitu reagointi kriittisen infrastruktuurin merkittäviin poikkeamiin on olennaista, jotta vältetään merkittävät häiriöt sisämarkkinoilla ja varmistetaan kyseisten keskeisten palvelujen tarjonnan palauttaminen mahdollisimman pian, koska tällaisilla poikkeamilla voi olla vakavia seurauksia unionin taloudelle ja kansalaisille. Unionin tason ripeä ja tehokas reagointi tällaisiin poikkeamiin edellyttää kaikkien asiaankuuluvien toimijoiden nopeaa ja tehokasta yhteistyötä ja koordinoituja toimia, joita tuetaan unionin tasolla. Tällainen reagointi edellyttää siis etukäteen luotuja ja siinä määrin kuin mahdollista hyvin harjoiteltuja yhteistyömenettelyjä

ja -mekanismeja, joissa on määritelty kansallisen ja unionin tason keskeisten toimijoiden roolit ja vastuut.

(5) Vaikka ensisijainen vastuu kriittisen infrastruktuurin merkittäviin poikkeamiin reagoinnista on jäsenvaltioilla ja kriittistä infrastruktuuria ylläpitävillä ja keskeisiä palveluja tarjoavilla toimijoilla, unionin tason koordinoinnin lisääminen on aiheellista tapauksissa, joissa häiriöillä on huomattavaa rajatylittävää merkitystä. Reagoinnin ripeys ja tehokkuus riippuu paitsi kansallisten mekanismien käyttöönotosta jäsenvaltioissa myös unionin tasolla tuetuista koordinoiduista toimista sekä asianmukaisesta, nopeasta ja tehokkaasta yhteistyöstä.

(6) Euroopan kriittisen infrastruktuurin suojaamista säännellään tällä hetkellä neuvoston direktiivillä 2008/114/EY[1], joka kattaa vain kaksi toimialaa, liikenteen ja energian. Direktiivillä otetaan käyttöön menettely Euroopan kriittisen infrastruktuurin määrittämistä ja nimeämistä varten sekä yhteinen lähestymistapa sen suojaamisen parantamiseen liittyvien tarpeiden arvioimista varten. Se on komission vuonna 2006 hyväksymän Euroopan elintärkeiden infrastruktuurien suojaamisohjelman[2] (EPCIP) keskeinen pilari, ja siinä on määritelty kriittisen infrastruktuurin suojaamiseen tähtäävä Euroopan laajuinen kehys kaikkia vaaratekijöitä vastaan.

(7) Jotta voidaan toimia kriittisen infrastruktuurin suojaamista laajemmin ja varmistaa kattavammin keskeisiä palveluja sisämarkkinoilla tarjoavien kriittisten toimijoiden häiriönsietokyky, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2022/2557[3] korvataan direktiivi 2008/114/EY 18 päivästä lokakuuta 2024 alkaen. Direktiivi (EU) 2022/2557 kattaa 11 toimialaa, ja siinä säädetään jäsenvaltioiden ja kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvyn vahvistamista koskevista velvoitteista, jäsenvaltioiden välisestä ja komission kanssa tehtävästä yhteistyöstä, komission tuesta kansallisille viranomaisille ja kriittisille toimijoille sekä jäsenvaltioiden tuesta kriittisille toimijoille.

(8) Nord Stream -kaasuputkien sabotointi osoitti, että unionin tasolla tarvitaan lisää kriittisen infrastruktuurin häiriönsietokykyä vahvistavia toimenpiteitä. Sen vuoksi neuvosto antoi komission ehdotuksen perusteella suosituksen unionin koordinoidusta lähestymistavasta kriittisen infrastruktuurin häiriönsietokyvyn vahvistamiseen[4], jäljempänä ’suositus 2023/C 20/01’. Suosituksen tavoitteena on parantaa varautumista, reagointia ja kansainvälistä yhteistyötä tällä osa-alueella. Kyseisessä suosituksessa korostettiin erityisesti tarvetta varmistaa unionin tasolla koordinoitu ja toimiva reagointi keskeisten palvelujen tarjontaan kohdistuviin riskeihin.

(9) Sen vuoksi on tarpeen täydentää nykyistä oikeudellista kehystä neuvoston lisäsuosituksella, jossa vahvistetaan suunnitelma koordinoidusta reagoinnista kriittisen infrastruktuurin häiriöihin, joilla on huomattavaa rajatylittävää merkitystä, jäljempänä

---

[1] Neuvoston direktiivi 2008/114/EY, annettu 8 päivänä joulukuuta 2008, Euroopan elintärkeän infrastruktuurin määrittämisestä ja nimeämisestä sekä arvioinnista, joka koskee tarvetta parantaa sen suojaamista (EUVL L 345, 23.12.2008, s. 75).

[2] COM(2006) 786 final, 12. joulukuuta 2006 – Komission tiedonanto elintärkeiden infrastruktuurien suojaamista koskevasta EU:n ohjelmasta.

[3] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2557, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvystä ja direktiivin 2008/114/EY kumoamisesta (EUVL L 333, 27.12.2022, s. 164).

[4] Neuvoston suositus, annettu 8 päivänä joulukuuta 2022, unionin koordinoidusta lähestymistavasta kriittisen infrastruktuurin häiriönsietokyvyn vahvistamiseen, 2023/C 20/01 (EUVL C 20, 20.1.2023, s. 1).

’kriittistä infrastruktuuria koskeva suunnitelma’, hyödyntäen samalla olemassa olevia unionin tason järjestelyjä.

(10) Tämä suositus olisi yhdenmukaistettava suosituksen 2023/C 20/01 kanssa johdonmukaisuuden varmistamiseksi ja päällekkäisyyksien välttämiseksi. Sen vuoksi tämän suosituksen ei sellaisenaan tulisi kattaa muita kriisinhallinnan elinkaaren osatekijöitä eli ennaltaehkäisyä, varautumista ja palautumista.

(11) Tällä suosituksella olisi täydennettävä direktiiviä (EU) 2022/2557 erityisesti koordinoidun reagoinnin osalta, ja se olisi pantava täytäntöön varmistaen samalla yhdenmukaisuus kyseisen direktiivin ja muiden unionin lainsäädännön sovellettavien sääntöjen kanssa. Sen vuoksi tässä suosituksessa olisi käytettävä mahdollisuuksien mukaan myös kyseisen direktiivin käsitteitä, välineitä ja prosesseja, kuten kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä käsittelevää ryhmää, joka toimii kyseisessä direktiivissä säädettyjen tehtäviensä rajoissa, ja yhteyspisteitä. Lisäksi tässä suosituksessa käytetty ’kriittisen infrastruktuurin’ käsite olisi ymmärrettävä samalla tavoin kuin suosituksen 2023/C 20/01 johdanto-osan 7 kappaleessa esitetään eli siten, että se sisältää asiaankuuluvan kriittisen infrastruktuurin, jonka joko jäsenvaltio on määritellyt kansallisella tasolla tai joka direktiivin 2008/114/EY mukaan on nimetty eurooppalaiseksi kriittiseksi infrastruktuuriksi, sekä direktiivin (EU) 2022/2557 mukaan määriteltävät kriittiset toimijat. Jotta voidaan varmistaa yhdenmukaisuus direktiivin (EU) 2022/2557 kanssa, tässä suosituksessa käytettyjen käsitteiden olisi tulkittava tarkoittavan samaa kuin kyseisessä direktiivissä. Esimerkiksi kyseisen direktiivin 2 artiklan 2 alakohdassa määritelty häiriönsietokyvyn käsite olisi ymmärrettävä siten, että sillä tarkoitetaan kriittisen infrastruktuurin kykyä ehkäistä, torjua tai lieventää tapahtumia, jotka merkittävästi häiritsevät tai voivat merkittävästi häiritä keskeisten palveluiden tarjoamista sisämarkkinoilla, suojautua niiltä, vaimentaa niiden vaikutuksia, reagoida tai sopeutua niihin tai palautua niistä. Keskeisillä palveluilla tarkoitetaan palveluja, jotka ovat olennaisia välttämättömien yhteiskunnan toimintojen, taloudellisen toiminnan, kansanterveyden, yleisen turvallisuuden tai ympäristön ylläpitämiseksi.

(12) Lisäksi ’merkittävän haitallisen vaikutuksen’ käsite olisi ymmärrettävä ottaen huomioon direktiivin (EU) 2022/2557 7 artiklan 1 kohdassa säädetyt perusteet, joissa viitataan i) asianomaisen toimijan tarjoamasta keskeisestä palvelusta riippuvaisten käyttäjien lukumäärään, ii) siihen, missä määrin muut direktiivin liitteessä tarkoitetut toimialat ja alasektorit ovat riippuvaisia kyseisestä keskeisestä palvelusta, iii) vaikutuksiin, joita poikkeamilla voisi vakavuutensa ja kestonsa perusteella olla talouden ja yhteiskunnan toimintoihin, ympäristöön, yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen tai väestön terveyteen, iv) toimijan markkinaosuuteen kyseisen keskeisen palvelun tai asianomaisten keskeisten palvelujen markkinoilla, v) maantieteelliseen alueeseen, johon poikkeama voisi vaikuttaa, mukaan lukien rajat ylittävät vaikutukset, ottaen huomioon haavoittuvuus, joka on yhteydessä saarialueiden, kaukaisten alueiden tai vuoristoalueiden kaltaisten tietyntyyppisten maantieteellisten alueiden eristyneisyyden asteeseen, ja vi) toimijan merkitykseen keskeisen palvelun riittävän tason ylläpitämisessä ottaen huomioon kyseisen keskeisen palvelun tarjoamista koskevien vaihtoehtoisten keinojen saatavuus.

(13) Tehokkuuden ja vaikuttavuuden vuoksi kriittistä infrastruktuuria koskevan suunnitelman olisi oltava täysin yhdenmukainen ja yhteentoimiva hybridiuhkien

torjumista koskevan unionin operatiivisen protokollan[5] kanssa, siinä olisi huomioitava komission suosituksessa (EU) 2017/1584[6] vahvistettu suunnitelma koordinoiduksi tavaksi reagoida laajamittaisiin rajatylittäviin kyberturvallisuuspoikkeamiin ja -kriiseihin, jäljempänä ’kybersuunnitelma’, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2022/2555 vahvistettu Euroopan kyberkriisien yhteysorganisaatioiden verkoston, jäljempänä ’EU-CyCLONe’, toimeksianto[7], ja siinä olisi pyrittävä välttämään rakenteiden ja toiminnan päällekkäisyys. Suunnitelmassa olisi reagointitoimien koordinoinnin osalta noudatettava kaikilta osin myös neuvoston poliittisen kriisitoiminnan integroituja järjestelyjä[8], jäljempänä ’IPCR-järjestelyt’.

(14) Tämä suositus perustuu unionin vakiintuneisiin kriisinhallintamekanismeihin, erityisesti neuvoston IPCR-järjestelyihin, komission sisäiseen yleishälytysjärjestelmään ARGUSiin[9] ja unionin pelastuspalvelumekanismiin[10], jota tukee EU:n hätäavun koordinointikeskus (ERCC)[11], Euroopan ulkosuhdehallinnon, jäljempänä ’EUH’, kriisinhallintamekanismiin sekä sisämarkkinoiden hätäapuvälineeseen[12], joilla kaikilla voi olla merkitystä kriittisen infrastruktuurin toimintaan kohdistuviin merkittäviin häiriöihin reagoinnissa. Tämä suositus on laajemmin tarkasteltuna niiden kanssa yhdenmukainen ja niitä täydentävä.

(15) Reagoinnissa kriittisen infrastruktuurin merkittävään poikkeamatilanteeseen voidaan käyttää edellä mainittuja unionin tason välineitä tai mekanismeja niihin sovellettavien sääntöjen ja menettelyjen mukaisesti. Tämän suosituksen on määrä täydentää niitä, mutta se ei saa vaikuttaa niihin. Esimerkiksi neuvoston IPCR-järjestelyt ovat edelleen tärkein väline koordinoitaessa toimia unionin poliittisella tasolla jäsenvaltioiden kesken. Komission sisäinen koordinointi tapahtuu ARGUS-järjestelmän monialaisen kriisinkoordinointiprosessin mukaisesti. Jos kriisillä on ulkopoliittinen tai yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan liittyvä ulottuvuus, voidaan käyttää Euroopan ulkosuhdehallinnon kriisinhallintamekanismia. Unionin pelastuspalvelumekanismista annetun päätöksen N:o 1313/2013/EU mukaisesti unionin pelastuspalvelumekanismin puitteissa suoritettavat operatiiviset toimet luonnon ja ihmisen aiheuttaman katastrofin tai välittömästi uhkaavan (myös kriittiseen infrastruktuuriin vaikuttavan) katastrofin yhteydessä unionissa ja unionin ulkopuolella järjestää EU:n hätäavun koordinointikeskus eli komission ympärivuorokautisen operatiivisen kriisitoiminnan

---

5 Joint Staff Working Document – EU Protocol for countering hybrid threats SWD(2023) 116 final.

6 Komission suositus (EU) 2017/1584, annettu 13 päivänä syyskuuta 2017, koordinoidusta reagoinnista laajamittaisiin kyberturvallisuuspoikkeamiin ja -kriiseihin (EUVL L 239, 19.9.2017, s. 36).

7 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2555, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, toimenpiteistä kyberturvallisuuden yhteisen korkean tason varmistamiseksi kaikkialla unionissa, asetuksen (EU) N:o 910/2014 ja direktiivin (EU) 2018/1972 muuttamisesta sekä direktiivin (EU) 2016/1148 kumoamisesta (EUVL L 333, 27.12.2022, s. 80).

8 Neuvoston täytäntöönpanopäätös (EU) 2018/1993, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, EU:n poliittisen kriisitoiminnan integroiduista järjestelyistä (EUVL L 320, 17.12.2018, s. 28).

9 Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Nopeaa yleishälytysjärjestelmää ARGUSIA koskevat komission säännökset (COM(2005) 662 final).

10 Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1313/2013/EU, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, unionin pelastuspalvelumekanismista (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 924).

11 Unionin pelastuspalvelumekanismista annetulla päätöksellä N:o 1313/2013/EU luodaan kaikki vaaratekijät kattava kehys, jossa vahvistetaan unionin tason ennaltaehkäisy-, varautumis- ja avustusjärjestelyt kaikenlaisten luonnon ja ihmisen aiheuttamien katastrofien tai välittömästi uhkaavien katastrofien hallinnoimiseksi EU:ssa ja sen ulkopuolella.

12 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus .../... sisämarkkinoiden hätätilavälineen perustamisesta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2679/98 kumoamisesta (COM(2022) 459 final).

keskus. Tällaisissa tapauksissa EU:n hätäavun koordinointikeskus voi antaa ennakkovaroituksia ja tiedotuksia, tarjota analyysejä, tukea tiedonvaihtoa ja – mikäli jokin jäsenvaltio aktivoi unionin pelastuspalvelumekanismin – toimittaa katastrofialueille operatiivista apua ja asiantuntijoita. Lisäksi hätäavun koordinointikeskus voi helpottaa alakohtaista ja monialaista koordinointia sekä EU:n tasolla että EU:n ja asiaankuuluvien kansallisten viranomaisten välillä, mukaan lukien pelastuspalvelutoiminnasta ja kriittisen infrastruktuurin häiriönsietokyvystä vastaavat tahot.

(16) Tässä suosituksessa vahvistetut prosessit olisi otettava tarvittaessa huomioon näiden muiden välineiden tai mekanismien mahdollisen käytön yhteydessä, ja siltä varalta, että niitä ei käytetä, tässä suosituksessa olisi myös kuvattava toimet, jotka voitaisiin toteuttaa unionin tasolla yhteisen tilannetietoisuuden, koordinoidun julkisen viestinnän ja unionin kriisinkoordinointimekanismien ulkopuolisen tehokkaan reagoinnin osalta.

(17) Jotta voidaan koordinoida paremmin reagointia kriittisen infrastruktuurin merkittäviin poikkeamatilanteisiin, jäsenvaltioiden ja unionin toimielinten, asiaankuuluvien virastojen, elinten ja toimistojen välistä yhteistyötä olisi vahvistettava käyttäen nykyisiä järjestelyjä ja kriittistä infrastruktuuria koskevan suunnitelman mukaisesti. Kriittistä infrastruktuuria koskevaa suunnitelmaa olisi sen vuoksi sovellettava silloin, kun saavutetaan direktiivissä (EU) 2022/2557 säädetty Euroopan kannalta erityisen merkittävien kriittisten toimijoiden määrittämiseen sovellettava vähintään kuuden jäsenvaltion kynnysarvo, sekä myös silloin, kun ilmenee pienempään määrään jäsenvaltioita vaikuttavia poikkeamatilanteita, koska tällaisilla poikkeamatilanteilla voi olla laaja-alainen vaikutus rajatylittävien kerrannaisvaikutusten vuoksi ja sen vuoksi unionin tason reagoinnin koordinointi olisi hyödyllistä.

(18) Vaikka koordinoitua reagointia kriittisen infrastruktuurin merkittäviin poikkeamiin koskevaa unionin tason yhteistyökehystä pidetään välttämättömänä, sen ei pitäisi ohjata kriittisten toimijoiden ja toimivaltaisten viranomaisten resursseja pois poikkeamien käsittelystä, vaan sen olisi oltava etusijalla.

(19) Kriittistä infrastruktuuria koskevan suunnitelman täytäntöönpanoon osallistuvat asiaankuuluvat toimijat olisi yksilöitävä selvästi, jotta saadaan selkeä ja kattava yleiskuva toimielimistä, elimistä, toimistoista, virastoista ja viranomaisista, jotka voisivat reagoida kriittisen infrastruktuurin merkittävään poikkeamaan.

(20) Kriittisen infrastruktuurin merkittäviin poikkeamiin reagointi on ensisijaisesti jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten vastuulla. Unionin lainsäädännön mukaisesti tämän suosituksen ei tulisi vaikuttaa jäsenvaltioiden vastuuseen kansallisen turvallisuuden ja puolustuksen turvaamisesta eikä niiden toimivaltaan valtion muiden keskeisten tehtävien turvaamisessa, erityisesti yleisen turvallisuuden, alueellisen koskemattomuuden sekä lain ja järjestyksen ylläpitämisen osalta. Tämän suosituksen ei myöskään tulisi vaikuttaa kansallisiin prosesseihin, kuten kriittisen infrastruktuurin ylläpitäjien viestintään ja yhteydenpitoon toimivaltaisten kansallisten viranomaisten kanssa. Tätä suositusta olisi sovellettava niin, että ei vaikuteta jäsenvaltioiden välisiin asiaankuuluviin kahden- tai monenvälisiin järjestelyihin.

(21) Jotta kriittistä infrastruktuuria koskevan suunnitelman yhteydessä voidaan tehdä tehokasta ja ripeää yhteistyötä, asianomaisten toimijoiden on olennaisen tärkeää nimetä tai perustaa yhteyspisteet. Yhdenmukaisuuden varmistamiseksi jäsenvaltioiden olisi harkittava sitä mahdollisuutta, että tässä yhteydessä nimettävät tai perustettavat yhteyspisteet olisivat direktiivin (EU) 2022/2557 yhteydessä nimettävät tai perustettavat yhteyspisteet.

(22) Tehokkuuden vuoksi kriittistä infrastruktuuria koskevan suunnitelman testaamisen ja sen käytön harjoittelun sekä saaduista kokemuksista raportoimisen ja keskustelemisen suunnitelman soveltamisen jälkeen olisi oltava olennainen osa korkean valmiustason ylläpitämistä kriittisen infrastruktuurin merkittävien poikkeamatilanteiden varalta sekä sen varmistamista, että kyetään reagoimaan nopeasti ja hyvin koordinoidusti ja että toimiin osallistuvat asiaankuuluvat toimijat.

(23) Ottaen huomioon neuvoston IPCR-kriisinkoordinointimekanismin rakenne ja laajemmin unionin tasolla jo käytössä olevien kriisin koordinointimekanismien mahdollinen aktivointi kriittistä infrastruktuuria koskevaan suunnitelmaan olisi sisällyttävä kaksi yhteistyömuotoa kriittisen infrastruktuurin merkittävään poikkeamatilanteeseen reagoinnissa. Ensimmäiseen olisi kuuluttava tiedonvaihto, johon osallistuvat kaikki asiaankuuluvat toimijat, julkisen viestinnän koordinointi ja toiminnan koordinointi olemassa olevien mekanismien kautta, jos niitä käytetään. Näitä mekanismeja ovat esimerkiksi neuvoston IPCR-järjestelyt, komission sisäinen ARGUS-koordinointi, jota tukee EU:n hätäavun koordinointikeskus ympärivuorokautisena operatiivisena yhteyspisteenä, sekä EUH:n kriisinhallintamekanismi. Toiseen olisi sisällyttävä lisätoimia poikkeamatilanteen laajuuden mukaan. Tähän yhteistyöhön olisi osallistuttava operatiivisella sekä strategisella/poliittisella tasolla, jotka vastaavat suosituksessa 2017/1584 ja hybridiuhkien torjumista koskevassa unionin protokollassa esitettyjä tasoja, jotta voidaan koordinoida toimia ja reagoida kriittisen infrastruktuurin merkittävään poikkeamatilanteeseen tuloksekkaasti ja tehokkaasti. Suhteellisuutta, toissijaisuutta, tietojen luottamuksellisuutta ja täydentävyyttä koskevien periaatteiden perusteella ja tehokkaan yhteistyön varmistamiseksi kriittistä infrastruktuuria koskevassa suunnitelmassa olisi kuvattava sitä, miten asiaankuuluvat toimijat muodostavat yhteisen tilannekuvan, sekä koordinoitua julkista viestintää ja tehokasta reagointia.

(24) Tämän suosituksen mukainen tiedonvaihto olisi toteutettava vaarantamatta kansallista turvallisuutta tai kriittistä infrastruktuuria ylläpitävien toimijoiden turvallisuutta ja kaupallisia etuja. Sen vuoksi arkaluonteisiin tietoihin pääsyssä sekä niiden vaihdossa ja käsittelyssä olisi toimittava huolellisesti, noudatettava sovellettavia sääntöjä ja kiinnitettävä erityistä huomiota käytettäviin tiedonsiirtokanaviin ja säilytysvalmiuksiin,

ON ANTANUT TÄMÄN SUOSITUKSEN:

(1) Jäsenvaltioiden, neuvoston, komission ja tarvittaessa Euroopan ulkosuhdehallinnon, jäljempänä ’EUH’, sekä asiaankuuluvien unionin elinten, toimistojen ja virastojen olisi tehtävä keskenään yhteistyötä tämän suosituksen sisältämän kriittistä infrastruktuuria koskevan suunnitelman puitteissa liitteessä olevan I osan 1 jaksossa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi ja liitteessä olevan I osan 2 jaksossa vahvistetut periaatteet huomioon ottaen reagoitava koordinoidusti merkittäviin kriittisen infrastruktuurin poikkeamatilanteisiin.

(2) Jäsenvaltioiden, neuvoston, komission ja tarvittaessa EUH:n sekä asiaankuuluvien unionin elinten, toimistojen ja virastojen olisi sovellettava kriittistä infrastruktuuria koskevaa suunnitelmaa ilman aiheetonta viivytystä aina, kun ilmenee kriittisen infrastruktuurin merkittävä poikkeamatilanne eli kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuu poikkeama, jolla on jompikumpi seuraavista vaikutuksista:

(a) merkittävä haitallinen vaikutus keskeisten palvelujen tarjontaan vähintään kuudelle jäsenvaltiolle tai kuudessa jäsenvaltiossa, myös silloin, kun se vaikuttaa kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvystä annetun direktiivin (EU) 2022/2557[13] 17 artiklassa tarkoitettuun Euroopan kannalta erityisen merkittävään kriittiseen toimijaan; tai

(b) merkittävä haitallinen vaikutus keskeisten palvelujen tarjontaan vähintään kahdessa jäsenvaltiossa, jos neuvoston kiertävää puheenjohtajuutta hoitava jäsenvaltio katsoo yhteisymmärryksessä näiden muiden jäsenvaltioiden kanssa ja komissiota kuullen, että unionin tason reagoinnin nopea koordinointi on tarpeen, koska poikkeamalla on laaja-alainen ja merkittävä tekninen tai poliittinen vaikutus.

(3) Kriittistä infrastruktuuria koskevan suunnitelman asiaankuuluvien toimijoiden, jotka on yksilöity operatiivisella ja strategisella/poliittisella tasolla liitteessä olevan I osan 3 jakson mukaisesti, olisi pyrittävä keskinäiseen täydentävään vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön. Niiden olisi varmistettava asianmukainen ja ripeä tiedonvaihto, mukaan lukien julkisen viestinnän koordinointi, ja koordinoitu reagointi liitteessä olevan II osan mukaisesti.

(4) Kriittistä infrastruktuuria koskevaa suunnitelmaa olisi sovellettava ottaen huomioon muut asiaankuuluvat välineet ja yhdenmukaisesti niiden kanssa liitteessä olevan I osan 4 kohdan mukaisesti. Jos poikkeama vaikuttaa sekä kriittisen infrastruktuurin fyysisiin näkökohtiin että sen kyberturvallisuuteen, olisi huolehdittava synergiasta kybersuunnitelmassa käyttöön otettujen asiaankuuluvien prosessien kanssa.

(5) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että ne reagoivat tehokkaasti kansallisella tasolla ja unionin lainsäädännön mukaisesti kriittisen infrastruktuurin merkittävien poikkeamien aiheuttamiin kriittisen infrastruktuurin häiriöihin.

(6) Jäsenvaltioiden, neuvoston, EUH:n, Euroopan unionin lainvalvontayhteistyöviraston Europolin ja muiden asiaankuuluvien unionin virastojen sekä komission olisi nimettävä tai perustettava yhteyspiste kriittistä infrastruktuuria koskevaan suunnitelmaan liittyviä asioita varten. Yhteyspisteiden olisi tuettava kriittistä infrastruktuuria koskevan suunnitelman soveltamista toimittamalla tarvittavat tiedot ja autettava toteuttamaan koordinointitoimenpiteitä, joilla reagoidaan kriittisen infrastruktuurin merkittävään poikkeamaan. Jäsenvaltioiden olisi mahdollisuuksien mukaan käytettävä samoja yhteyspisteitä kuin direktiivin (EU) 2022/2557 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti nimettävät tai perustettavat keskitetyt yhteyspisteet. Komission osalta EU:n hätäavun koordinointikeskus huolehtii ympärivuorokautisista operatiivisista yhteyksistä ja valmiuksista sekä koordinoi, seuraa ja tukee reaaliaikaisesti unionin tason reagointia hätätilanteisiin. Samalla se toimii kriisitoiminnan operatiivisena keskuksena, joka palvelee jäsenvaltioita ja komissiota ja edistää monialaista lähestymistapaa katastrofihallintaan.

(7) Neuvoston kiertävää puheenjohtajuutta hoitavan jäsenvaltion olisi yhteisymmärryksessä asianomaisten jäsenvaltioiden kanssa ilmoitettava kaikille asiaankuuluville toimijoille 6 kohdassa tarkoitettujen yhteyspisteiden välityksellä kriittisen infrastruktuurin merkittävästä poikkeamatilanteesta ja kriittistä

[13] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2557, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvystä ja direktiivin 2008/114/EY kumoamisesta (EUVL L 333, 27.12.2022, s. 164).

infrastruktuuria koskevan suunnitelman soveltamisesta. Kriittisen infrastruktuurin merkittävää poikkeamatilannetta koskevassa tiedonvaihdossa olisi käytettävä asianmukaisia viestintäkanavia, kuten soveltuvin osin poliittisen kriisitoiminnan integroitujen järjestelyjen eli IPCR-järjestelyjen verkkofoorumia[14] ja hätäavun koordinointikeskusta yhteisen hätäviestintä- ja tietojärjestelmän CECISin kautta. CECIS on verkkopohjainen hälytys- ja ilmoitussovellus, joka mahdollistaa reaaliaikaisen tietojenvaihdon.

(8) Tiedonsiirtokanaviin olisi tarvittaessa sisällyttävä suojattuja kanavia, jotta ei vaaranneta kansallista turvallisuutta eikä asianomaisten toimijoiden turvallisuutta ja kaupallisia etuja. Myös tämän suosituksen liitteessä olevan II osan 1 jaksossa kuvattu tiedonvaihto olisi toteutettava vaarantamatta kansallista turvallisuutta tai kriittisten toimijoiden turvallisuutta ja kaupallisia etuja ja unionin lainsäädännön, erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) .../...[15] mukaisesti. Erityisesti arkaluonteisiin tietoihin pääsyssä sekä niiden vaihdossa ja käsittelyssä olisi noudatettava huolellisuutta. Turvallisuusluokiteltujen tietojen käsittelyssä ja vaihdossa olisi käytettävä saatavilla olevia akkreditoituja välineitä ja riittäviä turvatoimia.

(9) Asiaankuuluvien toimijoiden olisi säännöllisesti harjoiteltava ja testattava kriittistä infrastruktuuria koskevan suunnitelman käyttöä ja koordinoitua reagointia kriittisen infrastruktuurin merkittävään poikkeamatilanteeseen kansallisella, alueellisella ja unionin tasolla esimerkiksi järjestämällä harjoituksia. Tällaisiin harjoituksiin ja testeihin voi tarvittaessa osallistua yksityisen sektorin toimijoita. Unionin tasolla olisi toteutettava fyysisiä näkökohtia ja kybernäkökohtia koskeva harjoitus [*tämän suosituksen hyväksymispäivä + 12 kuukautta*] mennessä.

(10) Sen jälkeen, kun kriittistä infrastruktuuria koskevaa suunnitelmaa on sovellettu kriittisen infrastruktuurin merkittävään poikkeamatilanteeseen, direktiivin (EU) 2022/2557 19 artiklassa tarkoitetun kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä käsittelevän ryhmän olisi ripeästi keskusteltava asiaankuuluvien toimijoiden kanssa siitä, mitä on opittu, mitä puutteita on mahdollisesti havaittu ja millä osa-alueilla tarvitaan parannuksia, sekä laadittava tämän jälkeen kertomus, joka sisältää suosituksia tällaisten parannusten toteuttamiseksi. Kyseisen kertomuksen laatimiseen olisi saatava tukea kriittistä infrastruktuuria koskevan suunnitelman soveltamiseen osallistuvilta asiaankuuluvilta toimijoilta. Komission olisi hyväksyttävä kertomus.

(11) Jäsenvaltioiden olisi keskusteltava 10 kohdassa tarkoitetusta kertomuksesta asiaankuuluvissa neuvoston valmisteluelimissä tai neuvostossa.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

[14] Neuvoston täytäntöönpanopäätös (EU) 2018/1993, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, EU:n poliittisen kriisitoiminnan integroiduista järjestelyistä, ST/13422/2018/INIT (EUVL L 320, 17.12.2018, s. 28).

[15] Asetus (EU) …/… tietoturvallisuudesta unionin toimielimissä, elimissä ja laitoksissa (COM(2022) 119 final).